

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันขณะที่ประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจโลกก็เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน เมื่อเกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจก็ส่งผลให้มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในหลายๆ ด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ แม้จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างมากมาตาม แต่ก็ก็มีผลกระทบทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมาหลายประการเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินต่างๆ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ สำหรับประชาชนในการมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างปกติสุขในสังคม ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ ล้วนแต่มีแนวโน้มที่จะมีปริมาณและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การแก้ปัญหาดังกล่าวเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการและเป็นบริการที่รัฐบาลจะต้องให้กับประชาชน โดยไม่คิดมูลค่าหรือไม่จำเป็นต้องเก็บค่าบริการเพิ่มเติมอีก ซึ่งรัฐบาลก็ได้มอบหมายภารกิจดังกล่าวนี้ ให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวคือ ให้มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือประชาชนในการขจัดหรือบรรเทาปัญหาสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยในอดีตที่ผ่านมา นั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พยายามแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่นๆ โดยใช้ยุทธวิธีมุ่งเน้นมาตรการ ในการปราบปรามเป็นหลัก ส่วนมาตรการป้องกัน เช่น การจัดสายตรวจหรือการตั้งตู้ยาม ก็จัดขึ้นตามความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองสรรพกำลังและทรัพยากรต่างๆ จึงถูกทุ่มเทไปในการปฏิบัติภารกิจสืบสวนหาข่าว และติดตามจับกุมหลังเกิดเหตุเป็นหลัก เพื่อปราบปรามให้คนร้ายหรือเหล่ามิจฉาชีพที่ก่ออาชญากรรมทั้งหลายหมดสิ้นไปโดยเร็ว แต่ก็ปรากฏว่าความพยายามดังกล่าว ได้ผลเพียงในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวคนร้าย นอกจากนั้น ยังถือได้ว่ามาตรการดังกล่าว เน้นการตั้งรับมากกว่าการรุกและอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดที่ว่า “อาชญากรรมเป็นปัญหาของตำรวจที่จะต้องแก้ไขแต่เพียงหน่วยเดียว” จึงทำให้ความพยายามดังกล่าว เป็นหน้าที่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องรับภาระแต่เพียงฝ่ายเดียว ประชาชนส่วนใหญ่มักรู้สึกห่างเหินจากตำรวจ พวกเขามักจะไม่ให้ความร่วมมือ และไม่สนับสนุนกิจการของตำรวจเท่าที่ควร โดยถือว่าไม่ใช่ธุระหรือไม่ใช่หน้าที่นอกเสียจากว่าอาชญากรรมหรือปัญหาต่างๆ จะเกิดขึ้นกับตนหรือคนที่ตนรู้จักเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การข่าวหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับที่หลบซ่อนหรือแหล่งมั่วสุม ตลอดจนแผนการก่อ

อาชญากรรมหรือปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับที่หลบซ่อนหรือแหล่งมั่วสุม ตลอดจนแผนการก่ออาชญากรรมของคนร้าย ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การสืบสวนจับกุม หรือการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงส่งผลให้การป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามภารกิจและความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สามารถจะลดลง จนถึงระดับที่สังคมยอมรับได้ นอกจากนั้นแล้ว มาตรการที่ใช้ในการปราบปรามดังกล่าว ยังเป็นเพียงการแก้ไขที่ปลายเหตุ เป็นวิธีการที่นำมาใช้หลังจากมีเหตุเกิดขึ้นแล้ว ฉะนั้นเมื่ออาชญากรรมเกิดขึ้นแล้วแม้จะสามารถจับกุมได้ในภายหลังก็ไม่อาจกล่าวได้ว่า เกิดความสุขในสังคมหรือมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างแท้จริง

ในสังคมหนึ่งๆ นั้น จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ คนและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางสังคมนี้หมายถึง ดิน ฟ้า อากาศ ภูมิประเทศ ถนนหนทาง อาคารบ้านเรือน ความเจริญทางสังคม และทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบๆ ตัวเรา สิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องกับคนและมีผลต่อความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้นๆ สิ่งแวดล้อมที่ดีจะมีผลอย่างมากต่อสมาชิกของสังคม และในทางตรงกันข้าม สิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีจะส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมกระทบต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคมนั้นๆ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถือเป็นหน่วยงานสำคัญหน่วยงานหนึ่งของประเทศในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ประกอบกับเป็นองค์กรหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้แสวงหามาตรการต่างๆ จากทุกวิถีทาง เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้กับประชาชน ซึ่งมาตรการต่างๆ ที่นำมาใช้มีหลายรูปแบบ ทั้งมาตรการที่รุนแรงโดยการปราบปรามอย่างจริงจังเด็ดขาด และรวมถึงมาตรการการป้องกันก่อนเกิดเหตุ ซึ่งตัวอย่างสำคัญของการใช้มาตรการนี้ ได้แก่ การจัดโครงการโรงพักเพื่อประชาชน โครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ และโครงการตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ เป็นต้น

จากโครงการและนโยบายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และมุ่งเน้นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เล็งเห็นว่า ปัจจุบันสภาพสังคมมีความเจริญทางวัตถุในอัตราค่อนข้างสูง แต่ความสัมพันธ์ของคนในสังคมกลับมีแนวโน้มลดน้อยลง การดำเนินชีวิตในสังคม ลดการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น เพื่อนบ้านไม่มีความใส่ใจสนใจช่วยเหลือกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะของผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ต้องรับภาระหนักขึ้นในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อีกทั้งภาระงบประมาณของรัฐบาลที่ต้องสูญเสียไปใช้ในการเร่งรัดพัฒนาหรือฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมในด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ ทำให้การปฏิบัติการในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง ยังคงมีข้อที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอยู่อีกมาก ไม่ว่าจะเป็นจำนวนปริมาณของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ความด้อยประสิทธิภาพของการทำงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องค้นหาแนวทางที่แปลกใหม่ เพื่อจะได้นำมาทดลอง หรือปรับใช้ในระบบ การป้องกันและปราบปรามที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเข้ากันได้ดีกับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนหาไม่แล้วสภาพของการเกิดอาชญากรรมก็ยังคงเกิดขึ้นและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภัยของอาชญากรรมอันมีสาเหตุมาจากยาเสพติด

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแล ป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ กำหนดขอบเขตเนื้อหาของอาชญากรรมเฉพาะด้านยาเสพติด โดยได้ ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตำรวจมีโครงการรณรงค์ให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลป้องกันอาชญากรรมจากยาเสพติด

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลป้องกัน การแพร่ระบาดของยาเสพติด

1.4.2 เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐในการกำหนดนโยบายการดูแลป้องกัน การแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยอาศัยความร่วมมือของประชาชนต่อไป

1.4.3 เป็นตัวอย่างชุมชนอื่นๆ ในการวางแผนการดูแลป้องกันการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด

1.5 นิยามศัพท์

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขต อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การแจ้งเบาะแส การแจ้งข่าว

การร่วมวางแผน หมายถึง การให้ความร่วมมือในการติดตามคนร้าย การเป็นพยานชี้ตัว ผู้กระทำ และการติดตามผล

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำผิดของบุคคลหรือองค์กร ซึ่งการกระทำนั้น ๆ ซึ่งถือเป็นความผิดที่กฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้าม เมื่อบุคคลกระทำความผิดหรือละเมิดแล้วจะต้องรับการลงโทษ สำหรับการศึกษาคำนี้ อาชญากรรม หมายถึง การกระทำความผิดในคดีอาญา

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การป้องกันมิให้มีการเกิดอาชญากรรมในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแจ้งข่าวสารการเดินทางไปด้วยตนเองที่สถานีตำรวจ การแจ้งข่าวสารโดยการโทรศัพท์ไปที่สถานีตำรวจ การแจ้งข่าวสารโดยผ่านอินเทอร์เน็ต การให้ความร่วมมือในการติดตามคนร้าย การเป็นพยานชี้ตัวผู้กระทำผิด ฯลฯ

ยาเสพติด หมายถึง สิ่งเสพติดทุกชนิดที่ระบาคในชุมชนเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ฯลฯ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved